

بررسی اثر تنوع ارقام بر شدت آسیب آفات مهم خرما در نخلستانهای استان خوزستان

مسعود لطیفیان - علیرضا احمدی - حسین پژمان - عزیز تراهی
موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور

میزان تنوع ارقام یکی از عوامل موثر در شدت خسارت آفات گیاهی می‌باشد. شرایط کاشت خرما در نخلستانهای کشور به گونه ای است که در اکثر نخلستانها ارقام متفاوتی کشت گردیده و به ندرت می‌توان یک نخلستان خالص و یک دست که زیر پوشش یک رقم باشد، یافت. در این تحقیق که طی سالهای ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ انجام گرفت به منظور بررسی تاثیر تنوع ارقام خرما در افزایش پایداری و شدت آسیب آفات مهم خرما، تعداد ۳۰ نخلستان در مناطق خرماخیز استان خوزستان انتخاب گردید. در هر نخلستان شدت الودگی هر یک از آفات با نمونه برداری از ۱۵ اصله نخل برآورد شد. شاخص تنوع ارقام در هر نخلستان بر اساس روش شنون محاسبه گردید. در استان خوزستان بیش از ۷۴ رقم خرما وجود دارد. همبستگی میان شاخص تنوع با شدت آسیب آفات مهم خرما شامل کنه تارتن *Oligonychus afrasiaticus*، کرم میوه خوار *Batrachedra amydraula* Myer، کرم گرده خوار *Arenipses Sabella* Hmpsn، موربانه *Microcerotermis diversus* Silve، سوسک شاخدار *Oryctes elegans* Prell، سوسک شاخک بلند *Pseudophilus testaceus* Gab و شپشک *parlatoria blanchardi* Targ به ترتیب معادل ۰/۵۸، ۰/۵۳، ۰/۱۶، ۰/۳۶، ۰/۵۵، ۰/۳۳ بوده است. تاثیر این عامل بر شدت آسیب کرم گرده خوار، کنه تارتن، کرم میوه خوار و سوسک شاخک بلند در سطح ۵ درصد معنی دار بوده اما تاثیر آن بر شدت آسیب موربانه خرما، شپشک و سوسک شاخدار معنی دار نمی‌باشد. بنابراین افزایش شاخص تنوع در آگرواکوسیستم خرما با افزایش ثبات اکولوژیکی منجر به کاهش شدت آسیب آفات آن می‌گردد.